

U S T A W A

z dnia 2013 r.

**o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz ustawy o zmianie ustawy o systemie oświaty
oraz o zmianie niektórych innych ustaw**

Art. 1. W ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.¹⁾) w art. 61 po ust. 1 dodaje się ust. 1a i 1b w brzmieniu:

„1a. Zajęcia edukacyjne w klasach I-III szkoły podstawowej są prowadzone w oddziałach liczących nie więcej niż 25 uczniów.

1b. Przepis ust. 1a nie dotyczy oddziałów w szkołach podstawowych integracyjnych, oddziałów integracyjnych w szkołach podstawowych ogólnodostępnych, oddziałów w szkołach podstawowych specjalnych i oddziałów specjalnych w szkołach podstawowych ogólnodostępnych. Liczbę uczniów w tych oddziałach określają przepisy wydane na podstawie art. 60 ust. 2.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 19 marca 2009 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 56, poz. 458 i Nr 219, poz. 1705, z 2011 r. Nr 205, poz. 1206 oraz z 2012 r. poz. 176) po art. 13c dodaje się art. 13d i 13e w brzmieniu:

„Art. 13d. 1. W roku szkolnym 2014/2015 spełnianie obowiązku szkolnego rozpoczynają dzieci:

- 1) urodzone w 2007 r.;
- 2) urodzone w okresie od dnia 1 stycznia 2008 r. do dnia 30 czerwca 2008 r.

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 273, poz. 2703 i Nr 281, poz. 2781, z 2005 r. Nr 17, poz. 141, Nr 94, poz. 788, Nr 122, poz. 1020, Nr 131, poz. 1091, Nr 167, poz. 1400 i Nr 249, poz. 2104, z 2006 r. Nr 144, poz. 1043, Nr 208, poz. 1532 i Nr 227, poz. 1658, z 2007 r. Nr 42, poz. 273, Nr 80, poz. 542, Nr 115, poz. 791, Nr 120, poz. 818, Nr 180, poz. 1280 i Nr 181, poz. 1292, z 2008 r. Nr 70, poz. 416, Nr 145, poz. 917, Nr 216, poz. 1370 i Nr 235, poz. 1618, z 2009 r. Nr 6, poz. 33, Nr 31, poz. 206, Nr 56, poz. 458, Nr 157, poz. 1241 i Nr 219, poz. 1705, z 2010 r. Nr 44, poz. 250, Nr 54, poz. 320, Nr 127, poz. 857 i Nr 148, poz. 991, z 2011 r. Nr 106, poz. 662, Nr 112, poz. 654, Nr 139, poz. 814, Nr 149, poz. 887 i Nr 205, poz. 1206, z 2012 r. poz. 941 i 979 oraz z 2013 r. poz. 87.

2. W roku szkolnym 2014/2015 dzieci urodzone w okresie od dnia 1 lipca 2008 r. do dnia 31 grudnia 2008 r., na wniosek rodziców, mogą rozpocząć spełnianie obowiązku szkolnego.

3. W roku szkolnym 2014/2015 dziecko urodzone w okresie, o którym mowa w ust. 2, które w tym roku szkolnym nie rozpocznie spełniania obowiązku szkolnego, kontynuuje obowiązkowe przygotowanie przedszkolne. Przepisy art. 14a ust. 2 - 4 ustawy, o której mowa w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się odpowiednio.

4. Zapewnienie warunków do kontynuowania obowiązkowego przygotowania przedszkolnego, o którym mowa w ust. 3, jest zadaniem własnym gminy.

Art. 13e. W roku szkolnym 2015/2016 spełnianie obowiązku szkolnego rozpoczynają dzieci:

- 1) urodzone w 2009 r.;
- 2) urodzone w okresie od dnia 1 lipca 2008 r. do dnia 31 grudnia 2008 r., które nie rozpoczęły spełniania obowiązku szkolnego w roku szkolnym 2014/2015.”.

Art. 3. 1. W roku szkolnym 2014/2015 liczba uczniów w oddziale w klasie I szkoły podstawowej nie może przekraczać 25.

2. W roku szkolnym 2015/2016 liczba uczniów w oddziale w klasach I i II szkoły podstawowej nie może przekraczać 25.

3. Przepisy ust. 1 i 2 nie dotyczą oddziałów w szkołach podstawowych integracyjnych, oddziałów integracyjnych w szkołach podstawowych ogólnodostępnych, oddziałów w szkołach podstawowych specjalnych i oddziałów specjalnych w szkołach podstawowych ogólnodostępnych. Liczbę uczniów w tych oddziałach określają przepisy wydane na podstawie art. 60 ust. 2 ustawy, o której mowa w art. 1.

Art. 4. 1. W latach szkolnych 2014/2015 i 2015/2016 podziału uczniów klasy I szkoły podstawowej na oddziały dokonuje się według roku i miesiąca urodzenia, poczynając od uczniów najmłodszych.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio:

- 1) w roku szkolnym 2015/2016 – również do uczniów klas II szkoły podstawowej;

- 2) w roku szkolnym 2016/2017 - również do uczniów klas II i III szkoły podstawowej;
- 3) w roku szkolnym 2017/2018 - również do uczniów klas III szkoły podstawowej.

Art. 5. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 września 2013 r., z wyjątkiem art. 1, który wchodzi w życie z dniem 1 września 2016 r.

Za zgodność pod względem
prawnym i redakcyjnym

DYREKTOR
DEPARTAMENTU PRAWNEGO

Joanna Rozwadowska-Skrzeczyńska
radca prawny

08.05.2013r.

DEPARTAMENT KSZTAŁCENIA
OGÓLNEGO i WYCHOWANIA

Beata Pawłowska
DYREKTOR

08.05.13.

UZASADNIENIE

Proponowana zmiana wynika z potrzeby zminimalizowania obaw części rodziców dzieci sześciolletnich, które od dnia 1 września 2014 r. obligatoryjnie rozpoczną edukację szkolną oraz z potrzeby łagodnego zakończenia, rozpoczętego w 2009 r., procesu obniżania wieku rozpoczynania obowiązku szkolnego.

Osiągnięcie tych celów będzie możliwe między innymi poprzez stworzenie w klasach I – III szkoły podstawowej warunków edukacji podobnych do tych, z którymi dziecko miało do czynienia korzystając z wychowania przedszkolnego. Aby uniknąć tworzenia w szkołach podstawowych oddziałów klas I - III o zbyt dużej liczbie uczniów, od września 2014 r. sukcesywnie będzie wprowadzane obowiązujące już w wychowaniu przedszkolnym, ograniczenie maksymalnej liczby uczniów w oddziale. Zgodnie z projektowanymi zmianami, liczba uczniów w oddziałach klas I – III szkoły podstawowej docelowo, tj. od 1 września 2016 r., nie będzie większa niż 25. Ponadto, ze względu na to, że w latach szkolnych 2014/2015 i 2015/2016 naukę w szkole podstawowej rozpoczną dzieci sześciolletnie i siedmioletnie w szkołach, w których utworzony zostanie więcej niż jeden oddział klasy I szkoły podstawowej, uczniowie zostaną przypisani do poszczególnych oddziałów według wieku, począwszy od najmłodszych. Dzięki takiemu rozwiązaniu w jednym oddziale będą uczyły się dzieci w zbliżonym wieku.

Ponadto, od dnia 1 września 2014 r. realizację obowiązku szkolnego rozpoczną dzieci siedmioletnie, urodzone w 2007 r. oraz dzieci sześciolletnie, urodzone w okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 2008 r. Natomiast od dnia 1 września 2015 r. spełnianie obowiązku szkolnego rozpoczną dzieci siedmioletnie, urodzone w okresie od 1 lipca do 31 grudnia 2008 r. oraz wszystkie dzieci urodzone w 2009 r.

Tak przeprowadzone zakończenie procesu obniżania wieku rozpoczynania obowiązku szkolnego, z równoczesnym wprowadzeniem regulacji określających zasady tworzenia oddziałów w nauczaniu wczesnoszkolnym, pozwoli na stworzenie lepszych warunków organizacji nauczania dzieci młodszych ułatwiając im adaptację do warunków szkolnych oraz lepsze zaspokojenie ich potrzeb.

Charakterystyka rozwiązań szczegółowych

I. Zakończenie procesu obniżenia wieku rozpoczynania obowiązku szkolnego

Od dnia 1 września 2014 r. realizację obowiązku szkolnego rozpoczną dzieci urodzone w 2007 r. oraz dzieci urodzone w okresie od dnia 1 stycznia do dnia 30 czerwca 2008 r. Natomiast dzieci urodzone w okresie od dnia 1 lipca do dnia 31 grudnia 2008 r. będą mogły rozpocząć spełnianie obowiązku szkolnego od dnia 1 września 2014 r., na wniosek rodziców. Dzieci urodzone w tym okresie, które od dnia 1 września 2014 r. nie rozpoczną nauki w szkole podstawowej, będą kontynuowały obowiązkowe przygotowanie przedszkolne (art. 2

projektu w zakresie art. 13d ust. 1 i 2 ustawy z dnia 19 marca 2009 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz o zmianie niektórych innych ustaw – Dz. U. Nr 56, poz. 458 i Nr 219, poz. 1705, z 2011 r. Nr 205, poz. 1206 oraz z 2012 r. poz. 176).

Od dnia 1 września 2015 r. realizację obowiązku szkolnego rozpoczną dzieci urodzone w 2009 r. oraz dzieci urodzone w okresie od dnia 1 lipca do dnia 31 grudnia 2008 r., które zgodnie z decyzją rodziców nie rozpoczęły spełniania obowiązku szkolnego w roku szkolnym 2014/2015 (art. 2 projektu w zakresie art. 13e ustawy z dnia 19 marca 2009 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz o zmianie niektórych innych ustaw).

Takie rozwiązanie nie uniemożliwia rozpoczęcia edukacji szkolnej przez dziecko pięcioletnie, jeśli taką wolę wyrażą jego rodzice. W tym przypadku decyzję o wcześniejszym przyjęciu dziecka do szkoły podejmie dyrektor szkoły po zasięgnięciu opinii publicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej. Dziecko pięcioletnie będzie mogło rozpocząć edukację szkolną od dnia 1 września 2014 r.

II. Określenie maksymalnej liczby uczniów w oddziałach klas I – III szkoły podstawowej

Od 2016 r. liczba uczniów w oddziałach klas I – III szkoły podstawowej nie będzie mogła przekraczać 25 (art. 1 i 5 projektu ustawy). Oznacza to, że standard w zakresie liczby uczniów w oddziale będzie taki sam w wychowaniu przedszkolnym i na I etapie kształcenia ogólnego. Zasada ta będzie wprowadzana stopniowo. Liczba uczniów w powstających w roku szkolnym 2014/2015 oddziałach klas I szkoły podstawowej nie będzie mogła przekraczać 25, a od roku szkolnego 2015/2016 zasada ta dotyczyć będzie zarówno oddziałów klas I, jak i oddziałów klas II (art. 3 projektu ustawy). W roku szkolnym 2016/2017 i później wszystkie oddziały klas I – III szkoły podstawowej będą liczyły nie więcej niż 25 uczniów.

Wprowadzany standard dotyczący liczby uczniów w oddziałach klas I – III szkoły podstawowej nie dotyczy oddziałów w szkołach podstawowych integracyjnych, oddziałów integracyjnych w szkołach podstawowych ogólnodostępnych, oddziałów w szkołach podstawowych specjalnych i oddziałów specjalnych w szkołach podstawowych ogólnodostępnych. Liczbę uczniów w tych oddziałach określają przepisy wydane na podstawie art. 60 ust. 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn zm.).

Określenie standardu w zakresie liczebności uczniów w oddziale w klasach I – III szkoły podstawowej w jeszcze większym stopniu sprawi, że warunki wychowania i opieki dzieci w młodszym wieku szkolnym będą zbliżone do warunków, z jakimi zetknęły się one korzystając z wychowania przedszkolnego.

Ograniczenie liczby uczniów do 25 w oddziale w klasach I – III szkoły podstawowej sprzyjać będzie realizowaniu podstawy programowej kształcenia ogólnego w tempie dostosowanym do indywidualnych możliwości psychofizycznych i poznawczych każdego dziecka, rozwijaniu zainteresowań oraz wzmocnieniu poczucia bezpieczeństwa najmłodszych uczniów.

III. Określenie sposobu dokonywania podziału uczniów na oddziały w klasie I szkoły podstawowej w okresie przejściowym, tj. w latach szkolnych 2014/2015 i 2015/2016

W latach szkolnych 2014/2015 i 2015/2016 - czyli w okresie, w którym obowiązkiem szkolnym będą obejmowane zarówno dzieci sześciolatnie jak i siedmioletnie - jeśli w szkole podstawowej tworzony będzie więcej niż jeden oddział klasy I uczniowie będą przyjmowani do oddziałów kolejno według roku i miesiąca urodzenia, poczynając od uczniów najmłodszych.

Zgodnie z art. 4 ust. 2 pkt 1-3 projektu ustawy, przepis ten będzie miał także zastosowanie:

- w roku szkolnym 2015/2016 – w stosunku do uczniów klas II szkoły podstawowej;
- w roku szkolnym 2016/2017 – w stosunku do uczniów klas II i III szkoły podstawowej;
- w roku szkolnym 2017/2018 – w stosunku do uczniów klas III szkoły podstawowej.

W praktyce oznacza to, że tworząc w poszczególnych latach oddziały klas I – III szkoły podstawowej należy uszeregować uczniów według dat urodzenia (dotyczy to wszystkich dzieci, zarówno siedmioletnich, jak i tej części sześciolatków, która zostanie objęta obowiązkiem szkolnym), a następnie, poczynając od najmłodszych, przypisywać ich do danego oddziału, pamiętając, by nie przekroczyć liczby 25.

Wprowadzenie tego rozwiązania, w powiązaniu z ograniczeniem liczebności oddziałów klas I-III szkoły podstawowej, pozwoli na zapewnienie młodszym uczniom lepszej integracji w oddziale oraz lepszych warunków realizowania podstawy programowej kształcenia ogólnego.

Projekt ustawy zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Edukacji Narodowej, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414 oraz z 2009 r. Nr 42, poz. 337) oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji, zgodnie z § 11a uchwały Nr 49 Rady Ministrów z dnia 19 marca 2002 r. – Regulamin Pracy Rady Ministrów (M.P. z 2002 r. Nr 13, poz. 221, z późn. zm.).

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałuje projektowana ustawa

Projektowana ustawa będzie oddziaływać na uczniów, nauczycieli, dyrektorów szkół podstawowych, dyrektorów przedszkoli, rodziców, organy prowadzące szkoły podstawowe i przedszkola, w tym jednostki samorządu terytorialnego.

2. Konsultacje społeczne

W ramach konsultacji społecznych projekt do zaopiniowania otrzymają następujący partnerzy społeczni i związki zawodowe:

- 1) Alians Ewangeliczny w Polsce
- 2) Chrześcijański Związek Zawodowy „Solidarność im. Ks. J. Popiełuszki”;
- 3) Forum Związków Zawodowych;
- 4) Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność”;
- 5) Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność 80”;
- 6) Krajowa Sekcja Nauki NSZZ „Solidarność”;
- 7) Krajowa Sekcja Oświaty NSZZ „Solidarność 80”;
- 8) Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Pracowników Schronisk dla Nieletnich i Zakładów Poprawczych;
- 9) Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność”;
- 10) Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych;
- 11) Sekcja Krajowa Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność”;
- 12) Sekcja Oświaty KNSZZ „Solidarność 80”;
- 13) Wolny Związek Zawodowy „Sierpień 80” Komisja Krajowa;
- 14) Wolny Związek Zawodowy „Solidarność – Oświata”;
- 15) Zarząd Główny Związku Nauczycielstwa Polskiego;
- 16) Zarząd Krajowego Związku Zawodowego Nauczycieli Średnich Szkół Leśnych w Polsce;
- 17) Związek Zawodowy Pracowników Oświaty i Wychowania „Oświata”;
- 18) Związek Zawodowy „Rada Poradnictwa”;
- 19) Business Centre Club – Związek Pracodawców;
- 20) Federacja Inicjatyw Oświatowych;
- 21) Federacja Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych NOT;
- 22) Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej;
- 23) Fundacja Rozwoju Dzieci im. Jana Amosa Komeńskiego;
- 24) Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji;
- 25) Instytut Spraw Publicznych;
- 26) Komenda Główna Ochotniczych Hufców Pracy;
- 27) Komitet Nauk Pedagogicznych PAN;
- 28) Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich;
- 29) Konferencja Rektorów Publicznych Szkół Zawodowych;
- 30) Konferencja Rektorów Zawodowych Szkół Polskich;

- 31) Konferencja Rektorów Uczelni Zawodowych;
- 32) Konfederacja Stowarzyszeń Nauczycielskich;
- 33) Krajowa Izba Gospodarcza;
- 34) Krajowe Forum Oświaty Niepublicznej;
- 35) Krajowe Porozumienie Rodziców i Rad Rodziców;
- 36) Międzynarodowa Organizacja do Spraw Migracji (IOM);
- 37) Ogólnopolska Federacja Organizacji Pozarządowych;
- 38) Ogólnopolskie Stowarzyszenie Dyrektorów Centrów Kształcenia Ustawicznego;
- 39) Ogólnopolskie Stowarzyszenie Kadry Kierowniczej Oświaty;
- 40) Ogólnopolskie Stowarzyszenie Niepublicznych Szkół Muzycznych I i II Stopnia;
- 41) Ogólnopolskie Stowarzyszenie Powiatowych i Gminnych Samorządowych Ośrodków Doskonalenia Nauczycieli;
- 42) Polska Izba Książki;
- 43) Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych „Lewiatan”;
- 44) Polska Rada Ekumeniczna;
- 45) Polski Związek Głuchych – Zarząd Główny;
- 46) Polski Związek Logopedów;
- 47) Polski Związek Niewidomych – Zarząd Główny;
- 48) Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym;
- 49) Polskie Stowarzyszenie Wychowania Pozaszkolnego im. Aleksandra Kamińskiego;
- 50) Polskie Towarzystwo ADHD;
- 51) Polskie Towarzystwo Dysleksji;
- 52) Pracodawcy RP;
- 53) Rada ds. Szkolnictwa Artystycznego;
- 54) Rada Główna Szkolnictwa Wyższego;
- 55) Rada Języka Polskiego;
- 56) Rada Szkół Katolickich;
- 57) Sekretariat Konferencji Episkopatu Polski;
- 58) Społeczne Towarzystwo Oświatowe;
- 59) Społeczne Towarzystwo Oświatowe Ogólnopolskie Forum Rodziców;
- 60) Stowarzyszenie Doradców Szkolnych i Zawodowych Rzeczypospolitej Polskiej;
- 61) Stowarzyszenie Dyrektorów Szkół Średnich;
- 62) Stowarzyszenie Oświatowców Polskich Zarząd Główny;
- 63) Stowarzyszenie Rektorów i Założycieli Uczelni Niepaństwowych;
- 64) Stowarzyszenie Rodziców „TU”;
- 65) Towarzystwo Nauczycieli Szkół Polskich;
- 66) Towarzystwo Wiedzy Powszechnej – Zarząd Główny;
- 67) Unia Metropolii Polskich;
- 68) Unia Miasteczek Polskich;
- 69) Związek Gmin Wiejskich RP;
- 70) Związek Harcerstwa Polskiego;
- 71) Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej;
- 72) Związek Miast Polskich;

- 73) Związek Powiatów Polskich;
- 74) Związek Rzemiosła Polskiego;
- 75) Związek Województw RP;
- 76) Związek Zakładów Doskonalenia Zawodowego;
- 77) Polski Komitet Światowej Organizacji Wychowania Przedszkolnego;
- 78) Polska Komisja Akredytacyjna;
- 79) Forum Rodziców przy Ministrze Edukacji Narodowej.

Ponadto projekt zostanie również przekazany do Rzecznika Praw Obywatelskich, Rzecznika Praw Dziecka oraz do zaopiniowania przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego i Komisją Wspólną Rządu i Mniejszości Narodowych i Etnicznych.

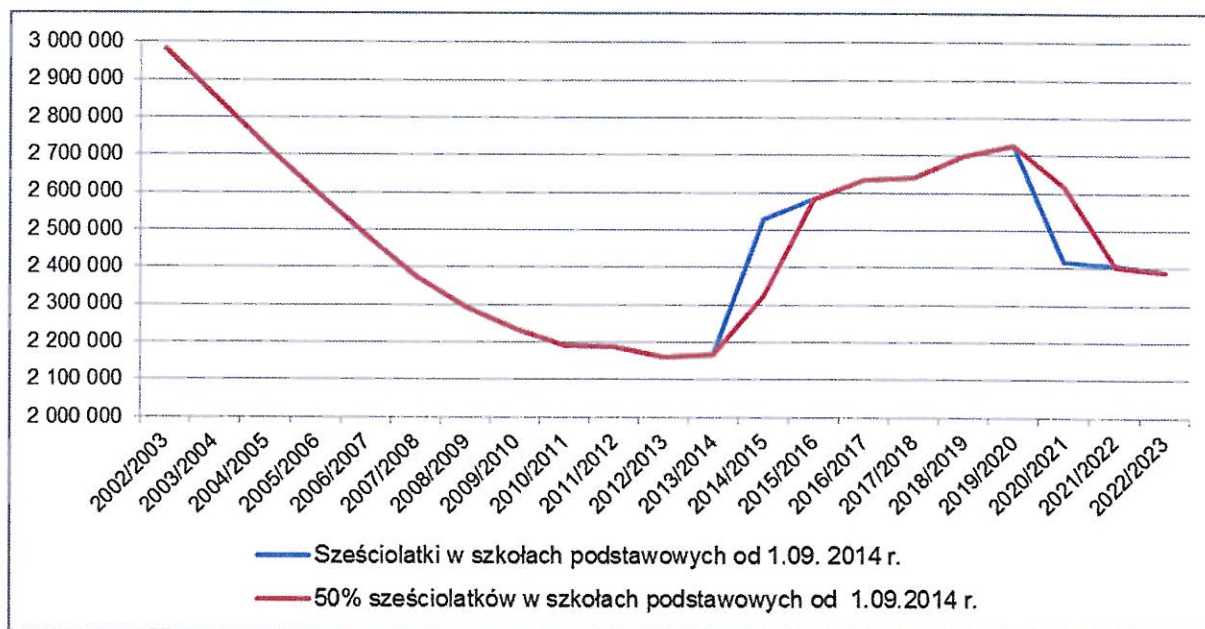
3. Wpływ projektowanej ustawy na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Odsetek sześciolatków rozpoczynających naukę w klasie I szkoły podstawowej wzrósł z 4,25% w roku szkolnym 2009/2010 do 17,15 % w roku szkolnym 2012/2013. Obecnie do klas I szkół podstawowych uczęszcza 65 868 dzieci sześciolatków.

W roku szkolnym 2012/2013 do szkół podstawowych uczęszcza 2 161 tys. uczniów. Uwzględniając uwarunkowania wynikające z obecnego stanu prawnego (obowiązek szkolny dla wszystkich dzieci sześciolatków od dnia 1 września 2014 r.), szacuje się, że liczba uczniów w szkołach podstawowych w roku szkolnym 2014/2015 wyniosłaby 2 528 tys. Z projektowanej regulacji wynika, że w roku szkolnym 2014/2015 spełnianie obowiązku szkolnego rozpoczną dzieci sześciolatków urodzone w okresie od dnia 1 stycznia do dnia 30 czerwca 2008 r. Natomiast dzieci urodzone w okresie od dnia 1 lipca do dnia 31 grudnia 2008 r. na wniosek rodziców mogą rozpocząć spełnianie obowiązku szkolnego. Zakładając, że w roku szkolnym 2014/2015 naukę w szkole podstawowej rozpocznie 50 % dzieci sześciolatków, można szacować, że liczba uczniów w szkołach podstawowych:

- w roku szkolnym 2014/2015 wyniosłaby 2 326 tys., czyli byłaby o 202 tys. niższa od liczby uczniów w przypadku, gdyby zachowano termin rozpoczynania spełniania obowiązku szkolnego przez wszystkie dzieci sześciolatków, tj. od dnia 1 września 2014 r.;
- w latach szkolnych 2015/2016-2019/2020, 2021/2022 i kolejnych byłaby identyczna, jak w sytuacji, gdyby wszystkie dzieci sześciolatków rozpoczynały realizację obowiązku szkolnego od dnia 1 września 2014 r.;
- w roku szkolnym 2020/2021 liczba uczniów szkół podstawowych byłaby wyższa o 202 tys. od liczby uczniów w porównaniu z sytuacją, gdyby zachowano termin rozpoczynania spełniania obowiązku szkolnego przez wszystkie dzieci sześciolatków, tj. od dnia 1 września 2014 r.

Wykres 1. Liczba uczniów szkół podstawowych w latach 2002-2022

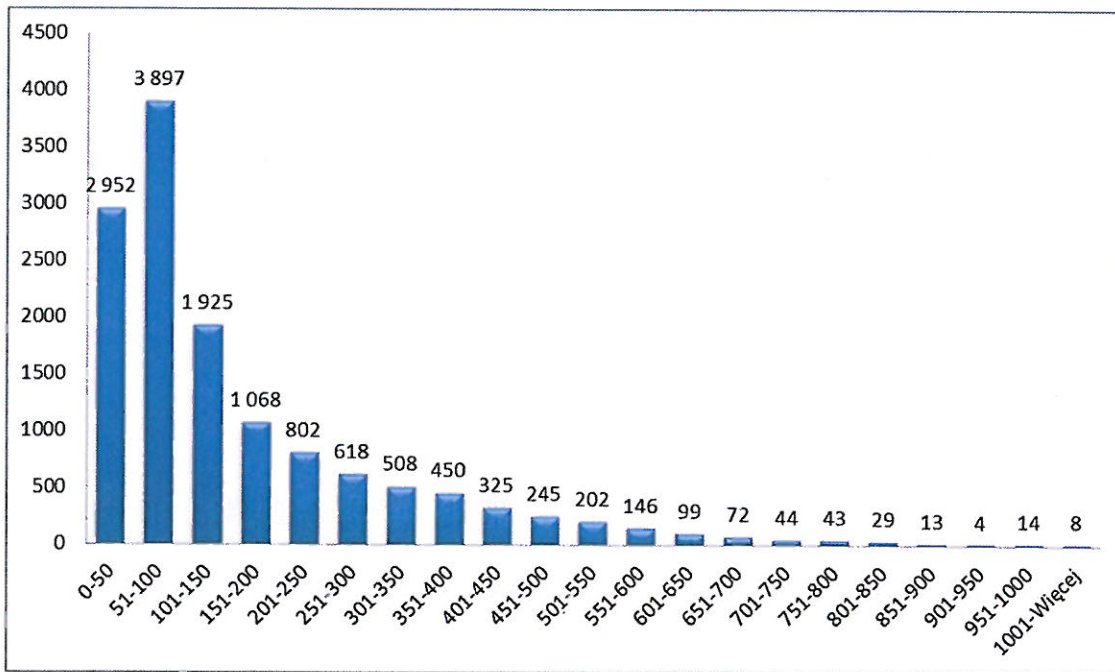
Projektowana regulacja nie spowoduje dodatkowych skutków finansowych dla budżetu państwa oraz budżetów jednostek samorządu terytorialnego. Nastąpi jedynie przesunięcie w czasie (o 1 rok) w odniesieniu do ok. połowy rocznika dzieci sześciolatków terminu rozpoczęcia, ale także terminu zakończenia subwencjonowania tej grupy uczniów w związku z zakończeniem przez nich edukacji. W związku z projektowaną regulacją szacuje się, że wzrost części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2014 będzie o ok. 0,2 mld niższy, a w 2015 r. niższy o ok. 0,4 mld zł (skutki przechodzące z roku 2014). Jednocześnie, pomijając zmianę wartości pieniądza w czasie, szacuje, że o ww. kwotę, tj. 0,6 mld zł wyższa będzie część oświatowa subwencji ogólnej w latach 2025-2028 w związku z przesunięciem w czasie (o 1 rok) w odniesieniu do ok. połowy rocznika dzieci sześciolatków terminu zakończenia ich edukacji.

Wszyscy uczniowie, którzy w wieku 6 lat rozpoczną naukę w klasach I szkół podstawowych, zostaną uwzględnieni przy podziale części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego. Natomiast edukacja przedszkolna dzieci sześciolatków do dnia 1 września 2015 r., tak jak dotychczas, będzie finansowana z dochodów jednostek samorządu terytorialnego, głównie z dochodów własnych. Warto podkreślić, że dodatkowo już od września 2013 r. gminy otrzymują w ramach dotacji celowej z budżetu państwa dodatkowe środki na dofinansowanie zadań w zakresie wychowania przedszkolnego.

W roku szkolnym 2012/2013 funkcjonowało 13 464 szkół podstawowych (bez szkół z zerową liczbą uczniów i szkół przyszpitalnych), w tym 690 szkół specjalnych.

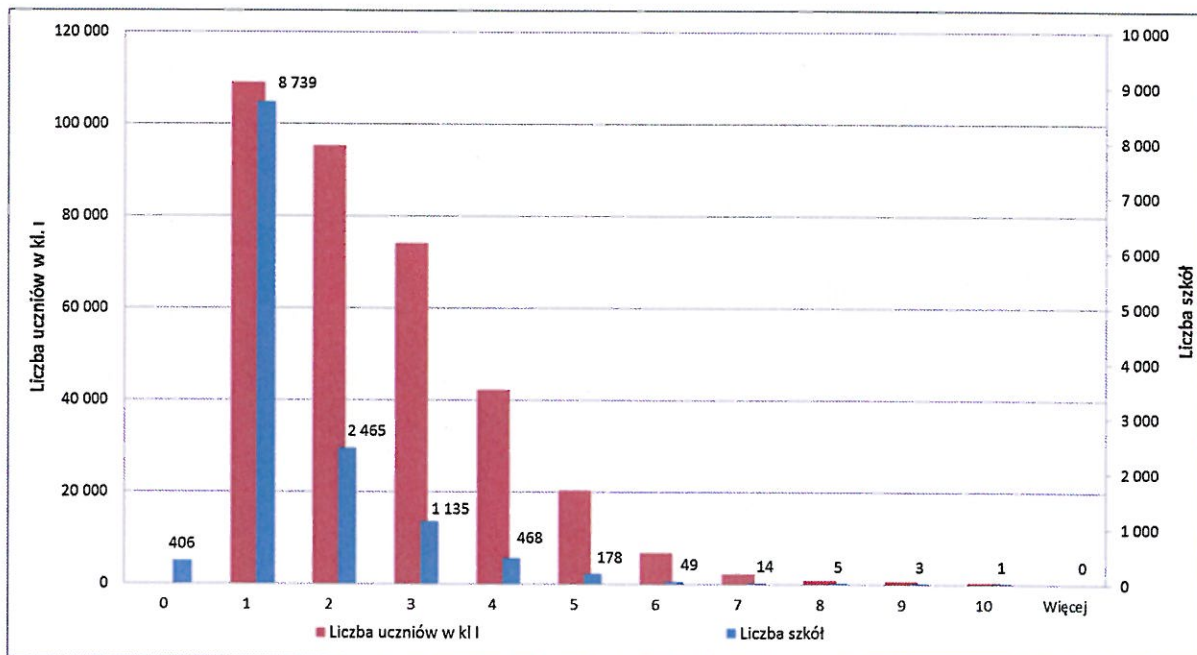
Szkoła podstawowa w Polsce liczy średnio 160 uczniów (średnia arytmetyczna), ale połowa szkół ma nie więcej niż 98 uczniów. W 5% szkół liczba dzieci nie przekracza 17 uczniów (to głównie szkoły filialne i specjalne), z kolei dla 5% szkół liczba ta jest większa niż 500.

Wykres 2. Liczba uczniów w szkołach podstawowych w roku szkolnym 2012/2013

Ze względu na liczbę oddziałów, w 406 szkołach podstawowych nie ma uczniów w klasie I mimo, iż są oni w innych klasach tej szkoły. W 65% szkół podstawowych prowadzony jest tylko jeden oddział klasy I. Dotyczy to 8 739 szkół. Kolejne 18% (2 465 szkół) to szkoły podstawowe z dwoma oddziałami klas I.

Wykres 3. Liczba szkół i liczba uczniów klas I wg liczby oddziałów klas I w szkołach podstawowych w roku szkolnym 2012/2013

Średnia wielkość oddziału w szkole podstawowej wynosi w roku szkolnym 2012/2013 18,1 dzieci, z tego w klasie I – 17,7 dzieci. W miastach średnia jest wyższa i wynosi 21,0 dzieci (również w klasie I). Na terenach wiejskich średnia wielkość oddziału w szkole podstawowej wynosi 15,0 dzieci, a w klasie I jest jeszcze niższa i wynosi 14,2 dzieci.

Wprowadzenie limitu wielkości oddziału dla klas I-III szkół podstawowych do 25 uczniów nie spowoduje dodatkowych skutków finansowych dla budżetów samorządów.

Obecnie w 92% polskich szkół podstawowych (nie licząc szkół specjalnych) średnia wielkość oddziału nie przekracza 25 uczniów, na wsi odsetek ten wynosi 97%.

W przypadku oddziału szkoły podstawowej liczącego 25 uczniów część oświatowa subwencji ogólnej, naliczona wysokością obecnego finansowego standardu A, dla szkoły w mieście powyżej 5 tys. mieszkańców wyniosłaby ok. 129 tys. zł. Dla liczącego 25 uczniów oddziału szkoły wiejskiej i w mieście do 5 tys. mieszkańców wyniosłaby, nie licząc zwiększonej wagi związanej z koniecznością wypłacania dodatku wiejskiego i mieszkaniowego, ok. 178 tys. zł. Kalkulacje powyższe nie obejmują zwiększonych wag naliczanych na uczniów tych szkół, wynikających choćby z orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego. Kwoty powyższe z dużą nawiązką (szczególnie na wsiach i w miastach do 5 tys. mieszkańców), rekompensują koszty wynagrodzeń nauczycieli realizujących ramowy program nauczania dla klas I-III szkół podstawowych, które wraz z pochodnymi od wynagrodzeń można szacować na poziome maksymalnie 86 tys. zł.

Należy również zauważyć, że samorząd poprzez możliwość odpowiedniego kreowania systemu sieci szkół podstawowych, w tym ustalania obwodów szkolnych, może optymalizować liczbę uczniów w szkołach podstawowych.

Istotne znaczenie ma również istniejące już obecnie ograniczenie wielkości oddziału przedszkolnego do 25 dzieci na oddział, a więc tyle samo co zaproponowana maksymalna wielkość oddziału dla klas I-III szkół podstawowych.

Ponieważ projektowana regulacja nie powoduje dodatkowych skutków finansowych dla budżetu państwa oraz budżetów jednostek samorządu terytorialnego nie jest konieczne określanie maksymalnego limitu wydatków jednostek sektora finansów publicznych, o których mowa w art. 50 ust. 1a ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240, z późn. zm.).

4. Wpływ projektowanej ustawy na rynek pracy

Projektowana ustawa nie będzie miała zasadniczego wpływu na rynek pracy w horyzoncie wieloletnim. Można oczekiwać między innymi złagodzenia procesu związanego ze zmianą liczby nauczycieli w szkołach, w poszczególnych latach.

5. Wpływ projektowanej ustawy na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Projektowana ustawa nie wpłynie bezpośrednio na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

6. Wpływ projektowanej ustawy na sytuację i rozwój regionalny

Projektowana ustawa nie będzie miała wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

Za zgodność pod względem
prawnym i redakcyjnym

DEPARTAMENT KSZTAŁCENIA
OGÓLNEGO I WYCHOWANIA

[Signature]
08.05.13.
Beata Pawłowska
DYREKTOR

DYREKTOR
DEPARTAMENTU PRAWNEGO

[Signature]
Joanna Rozwadowska-Skrzeczynska
radca prawny

08.05.2013